

הרה"ק רבי ישראל מגור זי"ע
ה'בית ישראל'
כ"ה תשרי תרנ"ה - ב' אדר תשל"ז

קדוש מרחם

כ"ק רבינו בעל ה"בית ישראל" זיע"א נולד ביום כ"ה תשרי שנת תרנ"ה. כשמלאו לו שמונה ימים נכנס בבריתו של אברהם אבינו בעתו ובזמנו, כאשר זקינו הרה"ק בעל ה'שפת אמת' זי"ע שימש כסנדק בברית המילה, והיו נראים אותות שמחה וצהלה על פניו באותה שעה, יותר ממה שראו עליו תמיד.

בנו הגה"צ רבי נחמיה אלטר זצ"ל שלא נפקד שנים רבות בפרי בטן ראה שיש כאן 'שעת הכושר' לפעול ישועה - אזר אומץ וניגש אחרי הברית אל אביו הרבי לבקש ברכה ליפקד בדבר ישועה ורחמים, ואכן זכה שה'שפת אמת' הבטיח לו ואמר "וועסט האבען" [-יהיה לך!]. כעבור פחות משנה זכה לחבוק בת תחילה, היא הרבנית יוטא הענא ע"ה א"ח של הרה"ק בעל ה'לב שמחה' זי"ע. גדולי החסידים אמרו, שה'שפת אמת' הרגיש שהרח' הנימול כבר בראשית דרכו ניהן בנשמה טהורה ומיוחדת שעתידיה להלהיב לבות ישראל לעבודת ה', לפיכך שמח שמחה גדולה והשפיע השפעות טובות.

גם כאשר גדל רבינו השתעשע אתו ה'שפת אמת' וקירבו וחיבבו בצורה מיוחדת ויוצאת מן הכלל. פעם אחת בחג הסוכות ישב ה'שפת אמת' בסוכתו והתעמק בסוגיא קשה, רבינו שהיה אז ילד קטן ולא הבין שאסור להפריע לסבא משרעפיו נכנס לפתע במרוצה אל הסוכה. משהבחין בו ה'שפת אמת' פסק מהרהוריו ופתח לדבר עמו בחיבה ואהבה, ורק אז פטרו לשלום. לאחר זמן קצר נכנס נכד אחר לסוכה, אך אותו גירש ה'שפת אמת' משם שלא יפריע לו מלימודו, נעלב הילד ושאל "הלא ישראל'קה היה כאן לפני זמן קצר והרבי לא הוציא", נענה אליו ה'שפת אמת' ואמר "גייסט דיך צו גלייכען צו א רבי'ן?!" [-אתה הולך להשוות עצמך לאדמו"ר?!] כי אז כבר הרגיש בו שיש בו כוחות שמימיים להנהיג את העדה, וממילא אינו דומה ושוה לאחרים.

מעוד סיפור עליו אפשר לראות גודל ההערכה שרחש השפ"א לרבינו: ה'שפת אמת' לא היה נוהג לרקוד בעת ה'הקפות' בשמחת תורה, אלא הלך כשהספר תורה בידו אחוז שרעפים, שנה אחת קיבל רבינו בילדותו "הקפה" לרקוד עם הספר תורה, ולפליאת הנוכחים כולם יצא ה'שפת אמת' לרקוד עמו בצוותא...

(הגה"ח רבי יעקב מאיר אלטר שליט"א, בנו בכורו של האדמו"ר הרה"ק בעל ה'פני מנחם' מגור זי"ע, מאוצרותיו של הרה"ח ר' משה חיים מרגליות הי"ו)

האדמו"ר רבי ישראל אלתר מגור זצוק"ל נולד בשנת תרנ"ה לאביו רבי אברהם מרדכי מגור בעל "אמרי אמת" בנו של ה'שפת אמת' ונכד ה"חידושי הרי"ם". בבית אביו הגדול קיבל חינוך לחיי תורה וקדושה ולמאס בתענוגי בשרים. התחתן עם בת דודו רבי יעקב מאיר בידרמן והתישב בווארשא.

כדרך אבותיו, הסתייג מלהנות מאחרים ועסק במסחר בעראי ועיקר זמנו הקדיש לעליה בתורה ויראת שמים. כבר אז הראה סימנים של מנהיג בחסד עליון. הוא יסד חבורות חבורות של צעירים עוסקים בתורה וחסידות. במוחו הנפלא הכיר את כל אחד מאלפי בחורי חמד בווארשא שהשתייכו לחסידות גור.

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה התנסה בכל פגעי הזמן. אשתו ויו"ח נספו בשואה והוא נמלט ביחד עם אביו והגיע לארץ ישראל שבור ורצון על שכול משפחתו ועל עם ה' כי נפלו לפני צר.

הוא עמד כי ימינו של אביו הגדול שהיה אז כבר חולה ותש כח והדריך את החסידים בעיקר הצעירים לתורה ולעבודה.

בחג השבועות תש"ח נפטר אביו ועול ההנהגה נפל על שכמיו. עם התמנותו כאדמו"ר מגור הוכר כאחד ממנהיגי הדגולים של היהדות החרדית. בחכמתו ובתבונתו ידע להלוך לרוחו של כל אחד ואחד. עד מהרה הפך בית מדרשו לתל תלפיות, ומכל החוגים ומכל שכבות העם דפקו על פתחי ביתו לקבל עצה והדרכה, עידוד וחיוזוק, סבלנותו לא ידעה גבול, ובפרט למרי לבב ולפליטי השואה שלהרבה מהם היה בבחינת אב ואם.

הרבי תבע מחסידיו עליה מתמדת. הוא מאס בשטחיות ושם דגש גדול על עניני קדושה והתמדת התורה לכל שכבי העם, מבחורי ישיבה ועד בעלי בתים הטרודים על המחיה והכלכלה.

בתבונתו ורוחב אופקיו הרחיב את גבולות הקדושה בהקמת בתי מדרש ומוסדות חינוך בהרבה ערים בארץ ישראל ובתפוצות. עשרים ותשע שנים ניהל ה"בית ישראל" את חסידיו מחצרו שבירושלים עיה"ק וזכה לראות דורות דורות בני תורה, חסידים ואנשי מעשה יוצאים ממוסדותיו באותו קו ובאותו דרך כבשנים קדמוניות, קודם חורבן אירופה.

נלב"ע ב' אדר, תשל"ז, ומנו"כ במערת בית גור שבהר הזיתים.

(הרב דוד זילבער שליט"א "במעלות קדושים וטהורים")

מפי קדשו שמעתי שעד גיל עשרים הוא סיים את הש"ס חמש פעמים.

ופעם אמר - 'העולם חושב שהנני מעשן בגלל תאוות. בגיל שמונה עשרה כבר שברתי את כל מדותיי!'

וכן סיפרה לי הרבנית, שהרבי התנה עמה בחתונה, שלעולם לא תחליף את התפריט בארוחותיו. במשך עשרות שנים הגישו לו אותם מאכלים בדיוק מדי יום ביומו!

(הרה"ח ר' בונם לוי"ן, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

באחת מהפרשיות הכאובות בציבור החרדי, כשאחד מהאישים הפוליטיים המרה את פיו בצורה בוטה. עלה ה"לב שמחה" לבית אותו אדם, ואמר לו - 'איני מסוגל להבין אותך. כיצד אינך מתיירא מפניו? אדם שעוד בפולין חרדו מפניו מלאכים ושרפים, ואתה אינך פוחד ממנו?!

(הרה"ח ר' בונם לוי"ן, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

סיפור נפלא שמעתי מבעל המעשה הרה"ח רבי יעקב קורנפלד ז"ל שעוד בפולין זכה שרבינו הושיע אותו בדרך מופלא, ומעשה שהיה כך היה: ר' יעקב התעסק למחיתו בפולין שלפני המלחמה בסחר הברזל, ויהי היום הוצעה לו ע"י סוחר שלא הכירו לקנות כמות גדולה של ברזל במחיר זול במיוחד, והתפתה ר' יעקב לרכוש הסחורה, וקבע עמו מקום ושעה שיפגשו שניהם ושם ישלם לו את כל הכסף במזומן. באותו יום יצא ר' יעקב מחנותו מוקדם כדי להבטיח את הסחורה לעצמו, ועם הכסף בכיסו אץ רץ שמח וטוב לב למקום המפגש כדי 'לזכות' בסחורה. לפתע פגש בו רבינו שהיה אז אברך צעיר לימים, ושאלו להיכן הוא ממחר, ובתוך כך החל לדבר עמו על דברים של מה בכך, ור' יעקב הוצרך להשיבו דבר דבור על אופניו מפני הכבוד, כאשר הוא עומד כל הזמן כעל קוצים, ממחר לקנות המציאה שהובטחה לו.

לאחר דקות ממושכות הציץ רבינו בשעונו, ואז הפטיר לעברו: "קענסט שוין גייען" [-כעת יכול אתה ללכת...]. כל עוד נשמתו בו רץ ר' יעקב כדי לפגוש באותו סוחר, אך בהגיע למקום המיועד חשכו עיניו, הסוחר היה אזיק בכבלי ברזל בידי המשטרה, ונתבררה שהסחורה היתה גנובה, ואילו היה הוא לוקח ממנו את הסחורה היה שם מעותיו על קרן הצבי, וגם היה נתפס ונחשד בעון גזל...

(הגה"ח רבי יעקב מאיר אלטר שליט"א, בנו בכורו של האדמו"ר הרה"ק בעל ה'פני מנחם' מגור זי"ע, מאוצרותיו של הרה"ח ר' משה חיים מרגליות הי"ו)

סיפר ר' שמואל כהן (הנקרא: שמיל יוניווער) ז"ל שהיה ילד יתום בפולין וקבל מתנה לבר מצוה כסף לנסוע להרבי האמרי אמת זי"ע, וכשהמתין להכנס פגש אותו הרבי

הבית ישראל (אז אברך צעיר) ושאלו מהיכן הוא? וענה: מעיר יוניעב אמר לו הבית ישראל: הרי שם ביוניעב יש הרבה יערות אפשר שם להתחבא ואף אחד לא ידע ממך. ולא הבין ר' שמיל על מה מדבר בנו של הרבי, וכי להתחבא הוא צריך?

אחרי כמה שנים פרצה המלחמה האיומה ונזכר פתאום בדברי הרבי הב"י וברח ליערות יוניעב והיה שם שלש ומחצה שנים ובזכות זה ניצל. [מפי בנו יבדל לחיים ארוכים, ר' אברהם מרדכי כהן הי"ו מחיפה].

(הרה"ח ר' שלמה זלמינא וינברג שליט"א, בית ישראל להבה)

אי אפשר לתאר בכתב עלי גליון את גודל ההתקשרות שהיו החסידים דבקים ברבינו. בשנת תשל"א חלה רבינו אנושות והרופאים התיאשו מלרפאותו, משמעו החסידים ממצבו הקשה לא ידעו את נפשם מרוב צער, והתאספו יחד להתפלל ולהבקיע שחקים לבטל הגזירה, ואכן התפללו בהשתפכות הנפש, וזכו שתפילתם בקעה רקיעים ובדרך נס ופלא קם רבינו ממטת חליו עד שנתרפא והלך על רגליו. אאזצ"ל האדמו"ר ה"פני מנחם" אמר אז, "איך האב א הרגשה אז דער עולם האט עהם אויסגיבעטען!" [שעל ידי תפילתם זכו וקבלו את הרבי חזרה במתנה! וראה בספר 'אוצר המכתבים' (עמודים שי-שיד) כמה אגרות שכתב הפנ"מ זי"ע את השתלשלות הענינים במצב בריאותו של רבינו, כשהוא דואג ועוקב תמיד אחרי השיפור במצב בריאותו].

לחסידיו התייחס כאב רחום, ודאג לכל מחסורם. ובפרט לפליטים הצעירים שהוריהם נהרגו במלחמה - אותם קירב וחזק כאב ואם. מעשה בבחור אחד שנכנס לפני רבינו והתאונן שמרגיש כאבים בשיניו, נתן הרבי את אצבעותיו על שיניו, ושאלו "היכן כואב לך?" ותוך כדי דברי הרגעה משמש במקום המכה ובירר "כאן או כאן?". דברי אהבה אלו שהעניק לבחור בודד גרמו לו הקלה מכאביו ויסוריו.

בחורים פליטים היו נכנסים אליו על כל דבר קטן, כי רק שם מצאו איש אשר יקשיב להם וישתתף בצערם, ואכן רבינו התייחס אליהם בחום ובחיבה, ואף פעם לא דחקם מעל פניו.

"פארטאגס"

דגש מיוחד שם רבינו לכך שישכימו כולם בשעה ארבע לפנות בוקר וישקדו על תלמודם קודם התפילה בבית המדרש. בזמן זה היה מסתובב ובודק מי נמצא ומי לא, ואלו שהגיעו ללמוד זכו לקירוב גדול בהיותו שולח ע"י משמשיו לקרוא לאנשים שיבואו לשתות "תה" שהכין בביתו, ובכל פעם הזמין אחרים.

זכורני ששאל פעם חסיד אחד שיגיד לו באיזה שעה קם באותו היום, השיב לו הלה שהתעורר בחמש, הטיף בו

הרבי דברי מוסר ואמר לו "איך בין שוין אלט און קראנק
[-אני הנני כבר זקן וחולה], והתעוררתי בשעה מוקדמת
יותר..."

היה מרגלא בפומיה לפרש הפסוק (במדבר טו, כ) "ראשית
עריסותיכם", שהראשית בכל בוקר צריך להיות בקדושה
וטהרה וזה משפיע על כל היום שיתנהג בטהרה, ולכן
צריך להשקיע עבודה רבה בהשכמה להתחיל את היום
בעבודת ה' ובלימוד התורה.

רבינו דרש שלימות, דרש שבחורים יתנהגו בקדושה
וטהרה, שלא ירהרו בדברים אסורים, כל כוחו ומאודו
השקיע בענינים אלו, להעמיד דור חדש על אדני התורה
והיראה.

(הגה"ח רבי יעקב מאיר אלטר שליט"א, בנו בכורו של האדמו"ר הרה"ק
בעל ה'פני מנחם' מגור זי"ע, מאוצרותיו של הרה"ח ר' משה חיים
מרגליות הי"ו)

הפקרתי עצמי עבור כלל ישראל!

תקופת מה לפני פטירתו של גיסי החשוב הרה"ח מו"ה ר'
יצחק מאיר אלתר ז"ל ביקשתי ממנו שיספר לי סיפור
שעדיין לא סיפר מעולם. הוא נענה לבקשתי וכך סיפר לי
- בירושלים התגורר יהודי גדול רבי הערש קינצלכר זצ"ל
הידוע בשם הסעווענער רב.

פעם הגיע הרבי לבקר את הסעווענער רב בשעת בוקר
כשהוא מלווה בגיסי. הרב החל אז בתפילתו והרבי לא
רצה להפריעו. אולם הוא התעקש ואמר - 'להתפלל אוכל
גם אחר כך, אולם הרבי נמצא כאן כעת וחבל על כל רגע'.
אמר לו הרבי - 'אבל הנך מתפלל על ביאת המשיח'. 'לא',
נענה הרב בבדיחות, 'כעת הנני נחשב כאדם חשוב,
מכבדים אותי בכל מקום, הגערער רבי מבקרני. כשיבוא
המשיח לא יהיה לי מקום אפילו בקצה השולחן'. הרבי
חיך למשמע תשובתו, ואז המשיך הרב - 'אבל הרבי יכול
וצריך להתפלל על הגאולה'. מיד הרצין הרבי מאוד, וכך
אמר בדחילו - 'אינני יודע היכן אמצא קבר מספיק עמוק
כדי להחביא את עצמי מפני אבי, אינני יודע מהיכן אטול
תהומא רבא להתחבא בה כדי שזקניי לא יראו את מצבי,
אבל הפקרתי את עצמי עבור כלל ישראל!'

בהזדמנות אחרת ביקר רבי הערש אצל הרבי, וכך אמר
לרבי - 'גערער רבי, שמעתי שהרבי הפסיק לעשן (היו
תקופות כאלו), מי הרשה לכם להפסיק לעשן? אם צדיק
הדור לא יתקן את העבודה הזו, מי כן יעשה אותה?
כשיצא הרב, פנה הרבי למשמשיו ושאל - למי יש סיגריה
אצלו? מצווה לשמוע דברי חכמים!'

(הרה"ח ר' בונם לוי הי"ו, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס
סירנואר הי"ו)

"אני חותנך יתרו בא אליך ואשתך ושני בניה" לכאורה
קשה מדוע כתוב בניה ולא בניך והרי הם גם בניו של
משה ואם כן היה צריך לכתוב ושני בניך? מתרץ הזוהר
הק' שבאותו הזמן למשה רבנו איש האלוקים כבר לא
היה שייכות גשמית לבניו, ולכן אי אפשר לומר לו: "אלו
בניך", משה רבנו שמסר נפשו למען בני ישראל אין לו
שייכות לגופו הגשמי, אין אצלו יחס של אב ובן הכל
שום אצלו כאחד, וילדיו לא מתייחסים אליו יותר
מאחרים.

בהקשר זה סיפר בעל המעשה כ"ק האדמו"ר מטאלנא
שליט"א:

דרכו של כקש"ת האדמו"ר מגור ה"בית ישראל"
זצוקלה"ה היתה לשהות בימות הקיץ בחיפה היות
שחותני הרב ויסבלום גר בחיפה היה לי סיבה מצוינת
לשהות במחיצת הרבי, מטבע הדברים בחיפה הציבור
מצומצם יותר מאשר בירושלים יכולתי יותר להאריך עם
הרבי, זכיתי איפוא במשך שנתיים כמעט מידי יום ביומו
השכם בבוקר כשהכל נמים את שנתם לשהות במחיצת
הרה"ק ה"בית ישראל" זי"ע, עד היום נשאר לי מטעמים
הטוב של אותם הימים.

ומעשה שהיה כך היה: חסיד מירושלים שהיתה לו קרבה
משפחתית ל"בית ישראל" מגור זי"ע רצה לבוא לחיפה
על מנת לשוחח עם הרבי. אך היות והיתה מוסכמה
שכשהרבי נמצא בחיפה לא מטרידים אותו אלא אם כן
מדובר במקרה שאינו סובל דיחוי, ביקש ממני הלה
לבקש בשמו, שרצונו לבוא לחיפה לשוחח עם הרבי.
תיכף למחרת לפנות בוקר אמרתי לרבי שפלוגי אלמוני
רוצה לבוא לחיפה ולשוחח עם הרבי, הביט עלי הרבי זי"ע
במבט של תמיהה ואמר לי: וכי באתי לכאן על מנת
לנוח???

רציתי להיטיב עם הלה, הוספתי ואמרתי שאותו אדם
שחפץ לבוא הוא קרוב משפחה של הרבי, אמר הרבי
"קרוב"??? אספר לך עובדה ששמעתי מר' שלומעל'ה
קוצקער (ר' שלומעל'ה קוצקער היה זקן ישיש שעוד זכה
לראות את הרבי מקוצק, והרה"ק מגור ה"בית ישראל"
בצעירותו היה מרבה לשהות במחיצתו, אף היה מזכיר
הרבה עובדות בשמו)

וכך סיפר משמו של ר' שלמה קוצקער: "היה שנה שהגיע
לקוצק אחיו של הרבי, הרבי מקוצק היה כבר מפורסם
לרבי גדול ואחיו ששמע מכך הגיע לבקרו, אך בקוצק כמו
בקוצק, לא היו כללים מסודרים, ורק לעתים היה מקבל
הרבי קהל, באותם פעמים שהיה מקבל קהל היה
מתאסף ציבור גדול שחפץ להיכנס לקודש פנימה אך לא
כולם זכו להיכנס, אחיו של הרבי שנכח שם פנה לחסידים
ואמר, שהוא אחיו של הרבי ומהראוי אם כן, שיכנס תיכף
בלי שיצטרך להמתין בתור עם כולם, אך החסידים כלל

בסיפור הזה! - דאגה לזולת, אמונת צדיקים, רוח הקודש, וכוח הצדיק שהטבע מסור בידי.

(הרב שמואל מרדכי מינץ ז"ל, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

הכל גלוי וידוע

בעת שהתחוללה מלחמת סיני, קרה מקרה בלתי נעים, והרבי קראני כדי לברר מי אשם במקרה. עניתי שהאשם נמצא כעת בקו החזית, ואינני רוצה למסור את שמו כדי שלא יוזק חלילה. הרבי לא הוסיף לשאול. אך כעבור תקופה קרא לי והראה לי מבעד לחלון את אותו אחד באומרו - 'חששת לחייו? הנה הוא לפניך בריא ושלם'. כלומר, ברוח קדשו הכל היה גלוי וידוע לפניו, והוא לא באמת נזקק לי.

(הרב שמואל מרדכי מינץ ז"ל, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

טרם יקראו ואני אענה

סח לי יהודי - בתי הגיע לפירקה והלכה ובגרה ולא הצלחנו לשדכה. פעמים רבות הזכרתי לפניו את צערי אך ללא הועיל. פעם החלטתי שהגיעו מים עד נפש, כעת אכנס אליו ולא אצא עד שהוציא מפיו הבטחה מפורשת. והנה רק נכנסתי לחדרו, עוד לפני שהספקתי להוציא מילה מפי, ניגש אלי הרבי כשידיו פרוסות וכך אמר - 'מה רצונך? שבתך תהיה כלה? היא תהיה כלה!' וכך אכן היה תוך זמן קצר.

(הרב שמואל מרדכי מינץ ז"ל, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

ביי מיר דאס איז אקלייניקייט!

והנה סיפור המוכר לי אישית - אחד מזקני חשובי החסידים ישב בית המדרש לאחר תפילת ערבית של ליל ש"ק ולמד. לפתע יצא הרבי מחדרו ופנה אליו בשאלה - 'וואס ווילסט דו?' ענה החסיד - הנה חתני יושב כאן בביהמ"ד וזה שנים שהוא מצפה לזש"ק. השיב הרבי - 'א, פארוואס נישט? ביי מיר דאס איז אקלייניקייט! לאחר שנפקד האברך, נכנס חמיו המבוגר אל הרבי, בידו בקבוק לחיים, ובקשתו בפיו - שאזכה לראות ילדים מהרץ הנולד. 'א, פארוואס נישט?' אמר הרבי. ואכן, החסיד הזקן עוד זכה להיות סנדק בברית של נינו - בן לאותו ילד!

(הרב שמואל מרדכי מינץ ז"ל, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

שני אנשי עסקים, שאחד מהם היה מקרובי - שאלו פעם את פיו אודות שותפות שהציעו להם בנוגע לעסקה של קניית תנורים. הרבי השיב - כן, העסקה כדאית. יהיה שלג גדול וכל התנורים ימכרו!

(הרב שמואל מרדכי מינץ ז"ל, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

לא התייחסו לדבריו ו"אל ייחוסו". חזר האח וביקש שוב ושוב שיתנו לו להקדים וליכנס ל"אחיו" הרבי, אך החסידים עסוקים בשלהם, אדהכי והכי נהיה שם קול רעש גדול שהגיע עד לחדרו של הרבי מקוצק.

פתח הרבי מקוצק את דלתו, ותוך שניות ספורות נמלטו הכל לצדדים למעט אחיו של הרבי שנשאר על עומדו.

שאל אותו הרה"ק מקוצק: "מהי המהומה שנוצרה כאן?" נענה אחיו ואמר: "והרי אני אחיך!!!" כלומר ביקשתי מהחסידים שיפנו את התור ל"אח של הרבי" אך הם לא התייחסו לכך, וזה יצר מהומה" נתן בו הקוצקער רבי מבט חריף ואמר: "ממני עצמי שכחתי וכי ממך אזכור?"

מנהיג בישראל שאין לו שייכות לגופו הגשמי וכל כולו מסור למען בני ישראל, אין לו יותר שייכות משפחתית, ומה בכך שיש להם הורים משותפים.

סיפור זה סיפר הבית ישראל זי"ע בהקשר לדברי, שהלה קרוב משפחה של הרבי.

סיים הרה"ק מגור זי"ע ואמר שבקוצק שמעו התלמידים את הסיפור ותירצו על פי זה קושית המהרש"א. דהנה הגמ' שואלת (זבחים ק"א) מי הסגיר את מרים? אם אהרן הסגירה הרי הוא אח, וקרוב אינו מסגיר. אם תאמר משה הסגירה? משה זר ואין זר רואה את הנגעים?, שואל המהרש"א והרי משה הוא קרוב לא פחות מאהרן ואם כן מדוע צריך לכך שמשם פסול מטעם זר?, אך לפי דברנו מובן היטב כי משה איש האלוקים באותו רגע שקיבל על עצמו למסור את נפשו בהנהגת עם ישראל, אין לו אפוא יותר יחס משפחתי, אחיו וכלל ישראל שוים בעיני רוחו, ואינו יותר אח. בזה תירצו החבריא קדישא את קושית המהרש"א.

(הרה"ח ר' דוד שגור הי"ו)

הכרתי אישית ומקרוב את בעל המעשה הבא - חסיד נכבד וישיש, נזקק בערוב ימיו לתמיכת משפחתו. הרבי נחלץ לעזרתו ובין השאר שלח בקשה לאחד מבני משפחת הזקן שיפריש עבורו מדי חודש סך 50 לירות - סכום עצום באותם ימים. חשק גדול לא היה לו לבצע את המבוקש, וכך נדחה הדבר. בשבת לפני הטיש היה הרבי מסתובב בביהמ"ד ובוחן בעיניו החודרות את הקהל. כשהבחין באותו אחד, הפטיר לעומתו - 'אינך יודע? יכול אני להפוך חמישים לחמשת אלפים, וחמשת אלפים לחמישים!' אך עדיין לא הועילו הדברים. 'ביום ראשון', סיפר לי בעל המעשה שהיה איש עסקים, 'כל עסק שלקחתי לידי נכשל, ראיתי נפילה בכל דבר אליו התקרבותי. זוגתי לא יכלה לשתוק עוד, והיא ייעצה לי לנסוע מיד לרבי ולומר לו שהנני מקבל על עצמי את התמיכה בזקן בסכום אותו הרבי מבקש. כך עשיתי, ושוב ראיתי פריחה גדולה בעסקיי'. כמה מוסר השכל טמון

המבזה חבירו בפני ת"ח

בזמנו עבדתי במקום מסויים שם התיידדתי עם אחד העובדים שלא היה חסיד גור. כעבור שנים רבות, נכנסתי לרבי בעניין פרטי, והנה הרבי שלף ממגירתו מכתב עליו היה חתום אותו אחד, והראה לי אותו - במכתב שפך הלה אש וגופרית על גיסו, שלפי דעתו לא התנהג בביתו כשורה, והדבר גרם למתיחות רבה. 'האם הנך מכיר?' שאלני הרבי. השבתי שאכן הנני מכיר ואף עבדתי עמו. (הרי זה דבר מדהים, בחוץ עמד תור שמנה עשרות אנשים, ובדיוק אותי שאל הרבי אם אני מכיר אותו). 'תאמר לו, שיש דין של המבזה חבירו בפני תלמיד חכם, אף אם אינני ת"ח אבל העולם מחזיק אותי ככזה, אסור לכתוב אלי מכתבים כאלו!

ולעצם העניין, מבקש אני ממך שתעלה לבית המדובר ותבדוק מה אפשר לעשות. נראה לי שהמצב אינו גרוע כל כך וניתן לתקנו בזמן קצר'. השבתי, שהנני אברך צעיר והלה מבוגר, ואין סיכוי שהוא ישמע לי. 'אם כן' שאל הרבי, 'מה אתה מציע?' הצעתי שאחד מחשובי החסידים יתערב בנושא וינסה להשיב את הסדר על כנו. 'כן, אבל הוא תמים מדי, תעמוד איתו בקשר ותורה לו כיצד לפעול', הורה הרבי.

(הרב שמואל מרדכי מיינץ ז"ל, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

כיצד פועלים ישועה?

זכורני כיצד באחת מהשבתות חשה אמי מאוד שלא בטוב. כשטיפלנו בה שמענו כיצד היא מתמרמרת על הרופא - ד"ר פרופר, שלדעתה לא איבחן את בעייתה כראוי ולכן היא סובלת. בראותי שסבלה רב, הלכתי לבית המדרש וחיכיתי בדרכו של הרבי לטול ידים לסעודה שלישית. כשהבחין בי הרבי, שאלני לרצוני. עניתי שאמי איננה מרגישה טוב. ענה לי הרבי - 'וכי היא תשמע בקולי? היא הרי אוחזת שיותר מזקנה אין עוד! (אמי הייתה בת גדולים ונכדתו של הרה"ק רבי שלמה מזוועיהל זיע"א).

השבתי שהיא אכן תציית. 'כך?' אמר הרבי, 'ואם אורה לה שתלך לד"ר פרופר, האם היא תלך?... עניתי 'כן'. 'זה אתה אומר', אמר הרבי, 'לך תשאל אותה'. הלכתי, ועוד בדרך ביקשתי מאבי שיאמר לה לציית. ואכן היא הסכימה.

במוצש"ק כשנכנסתי להיפרד, אמר לי הרבי, 'אביך יעבור כאן, אני כבר אורה לו מה לעשות'. למעשה, הרבי כלל לא הורה לה ללכת לד"ר פרופר, אלא כך אמר - 'הרבש"ע הוא הרופא הטוב ביותר, ויותר לא הוסיף. ברור, שכל רצונו היה להראות שכדי לקבל תועלת, יש להתכופף. זאת מלבד רוח"ק הגלויה שנראתה כאן.

(הרב שמואל מרדכי מיינץ ז"ל, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

וכדאי גם לזכור שעם כל דרישותיו הגבוהות, הרבי הזהיר חזר והזהר - 'לא לעשות נאך מאכען! למרות שהיה דבוק בקאצק, וזקני החסידים אמרו עליו שהינו קאצקער חסיד אמיתי, שמעתי מפיו אודות בחור שירד מהדרך - 'ירידתו נבעה מכך שהלך שבי אחר דמיונות, ודימה בנפשו שהנו מחקה את קאצק!'

(הרב שמואל מרדכי מיינץ ז"ל, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

ארע פעם באחד מלילות שבת כשהמתנתי מחוץ לחדרו וציפיתי להיקרא פנימה. הסדר היה שהמשב"ק יצא וחזר פנימה והזכיר בפני הרבי מי נמצא בחוץ. הפעם כשהמשמש הזכיר את שמי, הרבי הגיב - 'אה, בונם לא נכנס היום'. בהמשך הסעודה שוב יצא המשמש ושוב אמר לרבי שאני מחכה בחוץ, והרבי אמר - 'הרי כבר אמרתי שבונם לא נכנס היום! בפעם השלישית הוא כבר הגביה את קולו - 'הרי כבר אמרתי פעמיים שבונם לא יכנס! לבסוף נקראתי פנימה. לא אשכח כיצד כל המסובים הביטו בי במבטים מזרי אימה, בחושבם - 'מי יודע מה הוא כבר הולך לקבל... אך הרבי פנה אלי בניחותא, 'בונם, יודע אתה, וכולם שמעו כיצד אמרתי שלא אכניסך, והנה הוריתי שתיכנס. לימוד גדול חפצתי ללמדכם - אין מושג של מצב בלתי ניתן לשינוי, תמיד אפשר להתחרט ולהשתנות!'

(הרה"ח ר' בונם לויין הי"ו, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

בהיותי בחור צעיר נכחתי פעם בסעודת שבת במחיצתו, הגישו לשולחן צלחת ועליה פירות מיוחדים. הרבי נטל כפית משניים מהם, ואני עמדתי מהצד והשתוקקתי לקבלם כשיריים. ואכן הרבי קרא לי ונתנם בידי, כשהוא מפטיר - 'אה בונם, די תאווה ברענט?...'

(הרה"ח ר' בונם לויין הי"ו, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

עין טובה

מידות טובות היו אצלו יסוד גדול - הוא עמל להחדיר בנו עין טובה, ומאוד נהנה כשניצלנו את הקירבה אליו, והזכרנו בפניו את שמותיהם של העומדים בחוץ כדי שייקראו פנימה.

(הרה"ח ר' בונם לויין הי"ו, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

באחד מן הטישן כשעמדתי בשורה מול פני הקודש, התעוררה מהומה קלה בקרב העומדים. הרבי פנה אליי ושאל - 'מי מדבר שם?' לא עניתי, והרבי שאל בגערה - 'תענה לי מי הפריע? וכי אני מדבר אליך או אל העמוד?' כשעדיין לא השבתי, הרבי החל לגעור בי בצעקה. לא

נותרה בידי ברירה ונמלטת מהמקום. ביום ראשון באתי לקבל נזיפה. והרבי אמר לי - 'אינני מבין, היכן הדרך ארץ?! הרי שאלתי אותך שאלה! השבתי - 'אבל לא רציתי למסור את השני'. הרבי שמע זאת וקיבל את דבריי מיד.

פעם שמעתי מפיו ביאור בדברי הגמרא (תענית כה): - "שוב מעשה ברבי אליעזר שירד לפני התיבה ואמר עשרים וארבע ברכות ולא נענה. ירד רבי עקיבא אחריו, ואמר: אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה. אבינו מלכנו למענך רחם עלינו, וירדו גשמים. הווי מרנני רבנן. יצתה בת קול ואמרה: לא מפני שזה גדול מזה, אלא שזה מעביר על מידותיו, וזה אינו מעביר על מידותיו". והקשה הרבי - 'וכי רבי אליעזר לא היה מעביר על מידותיו?! אלא שרבי עקיבא היה בעל תשובה וכשפגעו בו או סטרו לו, הוא הרגיש נפגע אך התגבר והעביר על מידותיו. אולם רבי אליעזר היה כל כך גדול עד שכשצחקו ממנו הרגיש שמחייכים אליו, כשסטרוהו חש שליטפו אותו, וכשירקו עליו הרגיש שיורד גשם, כך שהוא כלל לא הרגיש בפגיעה ולא הוצרך להעביר על מידותיו!'

(הרה"ח ר' בונם לוין הי"ו, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

בדידי הוי עובדא, בשנת תשי"ז שהה הרבי הבית ישראל זצ"ל בצפת, נסעתי לשם, ולא מצאתי לעצמי אכסניא. הייתי רעב מטורח הדרך, המשב"ק רא"ר הביא לי מבית הרבי סעודה שלמה, חלה דגים וכ"ט. לא רציתי לקבל, ואמרתי לו, לא תגנוב נאמר גם בבית הרבי, מי נתן לך רשות לתת? אמר לי, אם כן אני חייב לגלות לך, הרבי אמר לי פעם: דע, שענין הכנסת אורחים אינו פשוט כל כך. אין זה מן הדברים הקלים לקחת ארוחה שלמה שהוכנה בעבורך ובעבור בני הבית, ולהגיש הכל לאורח זר שבאקראי לגמרי בא בצל קורתך... העצה לך, וכן אצלי בבית, אני מפקיר הכל בעבור האורחים, כל יהודי שיבוא רשאי לקחת מן המטבח אוכל ומשקה שימצא, ולתת לכל מי שירצה... הכל למען העניים והאורחים, מופקר כביתו של יואב בן צרויה. (ראה סנהדרין מט, א "מה מדבר מופקר לכל אף ביתו של יואב מופקר לכל"). אני מפקיר, והנך יכול לחלק הכל לאורחים. והוסיף: אם תתרגל בביתי להכניס אורחים, תוכל אח"כ גם בביתך להכניס אורחים כראוי

(הרה"ג ר' משה לודמיר שליט"א, יגדיל תורה)

פעם ארע והקנטתי מאן דהו מבני המשפחה, שכביכול הנני חשוב יותר אצל הרבי. הלה סיפר זאת לרבי, והעונש לא אחר לבוא - שמונה שבועות לא זכיתי אפילו לראות את דלתו...

(הרה"ח ר' בונם לוין הי"ו, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

הרה"ק הייתה אצלו מעשים שבכל יום.

סיפר לי גיסי ר"מ אלתר - באחד מערבי שבתות הגיע מברק מאת הרב מפייטסבורג מארה"ב שבמוצ"ש הינו מתעתד לצאת יחד עם בנו ר' אפרים שרגא ולנסוע לארץ, ומבקש הוא את ברכת הרבי. במוצש"ק ליווה גיסי את הרבי בטיולו, וסיפר לו על המברק. נענה הרבי ואמר - 'הפייטסבורגר רב מגיע לבדו'. 'הרי כותב הוא שבכוונתו לצאת יחד עם בנו, הזכיר גיסי. 'אבל אני אומר לך שהוא בא בגפו', השיב הרבי. הראה לו גיסי את המברק ובו המילים המפורשות, אך אז הגיב הרבי - 'לא רק לפריז הנני יכול לראות, גם לניו יורק רואה אני! כמובן שלבסוף כך הוה.

(הרה"ח ר' בונם לוין הי"ו, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס

טירנואר הי"ו)

יהודי הנמנה על עדת החסידים נסע לרגל עסקיו לטורקיה. בהיותו באיסטנבול הודיע לו הגוי עמו עמד להיפגש, שהוא מעוניין לערוך את הפגישה העסקית במסעדה. משכך היו הדברים, פנה הסוחר אל הרב המקומי והתעניין אצלו על מסעדה כשרה. הרב הדריך אותו כיצד להגיע אל המסעדה הכשרה, והוסיף אזהרה שמטעמי בטחון המסעדה אינה מסומנת ככשרה, ועליו להישמר לבל יכנס למסעדות הטריפה הסמוכות. נפגשו השניים במסעדה, ורק לאחר הארוחה הרגיש הסוחר שמשוהו אינו כשורה. לאחר שבירר התחוור לו לחרדתו, שהוא טעה בכתובת והוא פשוט התגעל במאכלי טריפה. בו במקום הוא פרץ בבכי עז וכמעט התמוטט כליל. העסקים כבר לא עניינו אותו, ומיד שב לארץ.

בהגיעו לארץ הוא פשוט לא היה מסוגל להיכנס לרבי לקבלת שלום - כיצד יוכל להראות עצמו בפני הקודש? אולם כשעברו מספר שבועות, לא נותרה בידו ברירה והוא נסע לירושלים לשבת. בכוונה המתין לתור השני לשלום נעמען שהתקיים בהפסקה, משום שבדרך כלל הוא היה מהיר יותר מזה של ערב שבת. ואכן, הוא עבר על פני הרבי ללא שנראה דבר מה היוצא מגדר הרגיל.

למחרת בבוקר בשעת ההפסקה שלח אותי הרבי לשאול אותו היכן אכל כשהיה בטורקיה! (אז כמובן לא ידעתי מכל סיפור המעשה). ברגע שניגשתי אליו ושאלתי את השאלה, הוא פשוט קפץ ממקומו כנשון נחש וברח החוצה. כעבור שבוע נפטר הרבי. ואין אתנו יודע עד מה.

(הרה"ח ר' בונם לוין הי"ו, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס

טירנואר הי"ו)

רואה למרחוק

ועוד סיפור לחלקו הייתי עד בעצמי, וטמונים בו כמה וכמה מוסרי השכל - ר' ראובן אהרונוביץ ז"ל נסע לאנגליה לאיסוף כספים למען ה"איחוד". בלונדון אמרו

שהיהודי המדובר נשוי לנכרית רח"ל, והצ'ק נשלח חזרה למקורו.

(הרה"ח ר' בונם לוין הי"ו, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

שמעתי הרבה פעמים מזקנתי הרבנית מרת פייגא מינטשע ע"ה [א"ח בזו"ש של הרה"ק בעל ה'אמרי אמת' ז"ע] שה'שפת אמת' היה בטבעו איש 'מסודר', ובאופי זה היה רבינו ה'בית ישראל' דומה לו מאד, כידוע שרבינו הקפיד מאד על שמירת הסדרים, ובכולל שהיה בבית המדרש בראשותו הקפיד עד למאד על אברך שאיחר. היה עומד בדלת ביהמ"ד וכשהוא מראה על השעון היה שואל את האברך על סיבת איחורו.

בענין זה היה מספר, שלהגאון רבי אלחנן ווסרמן זצ"ל הי"ד נולד בן בעת שלמד במקום מרוחק מביתו, והלך לשאול את רבו ה'חפץ חיים' זצ"ל אם לנסוע לברית מילה של בנו, השיב לו הרה"ח "הלא קיימא לן שיכול אדם לעשות שליח על המילה...", כאומר לו מדוע הוא צריך לנסוע הלא המצוה נעשית גם על ידי אחרים... ואכן כן עשה, והוא נשאר בישיבה לעסוק בתורה. וסיים רבינו ואמר "אם היה קורה סיפור כזה בגור וואלט גור זיך איבערגעדרייט..." [גור היתה נסערת...], ובזה רצה להשריש את כח ההתמדה בתורה של גאונים מדורות עברו.

(הגה"ח רבי יעקב מאיר אלטר שליט"א, בנו בכורו של האדמו"ר הרה"ק בעל ה'פני מנחם' מגור ז"ע, מאוצרותיו של הרה"ח ר' משה חיים מרגליות הי"ו)

בחור שלח מכתב לאברך בארץ, כי יש לו בעיות של הרהורי כפירה. האברך היה מקורב ל"בית ישראל" מגור ז"ע, ונכנס אליו עם המכתב לקבל עצה והדרכה וברכה עבור אותו בחור. ה"בית ישראל" ביקש מהאברך להוציא גמרא שבת מהארון, ולהקריא בפניו שורות אלו מדף קי"ט ע"ב: "אריב"ל כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו קורעין לו גזר דינו שנאמר (שופטים ה) בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה' מ"ט בפרוע פרעות משום דברכו ה' רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן אפילו יש בו שמץ של עבודה זרה מוחלין לו כתיב הכא בפרוע פרעות וכתוב התם (שמות לב) כי פרוע הוא".

מה אתה רואה במאמר חז"ל זה? שאל הבית ישראל את האברך.

ענה האברך כי רואים את הכח של אמירת אמן יהא שמיה רבה, שאפילו מי שיש בו שמץ עבודה זרה, בכל זאת מוחלין לו.

נענה האדמו"ר ואמר: יש לראות כאן גם נקודה אחרת. אפשר לראות מכאן שיכולה להיות מציאות כזאת, כי יש לאדם שמץ של עבודה זרה בידו, ובכל זאת הוא קורא אמן יהא שמיה רבה בכל כחו. אין סתירה בין הדברים.

לו מלוויו שבעיר מתגורר יהודי חילוני עשיר ממוצא חסידי בשם וולף, ואולי כדאי לבקר גם אותו. ר' ראובן אכן נסע אליו ומצא אדם ובית שנראים רחוקים מכל זיק של יהדות, אך כשהלה שמע שמדובר במוסדות גור, הוא תרם בו במקום מאה אלף לירות שטרלינג - סכום אדיר בימים ההם. ר' ראובן לא יכול היה להתאפק, וניסה להציל מפיו את קורותיו, וכך סיפר אותו יהודי - 'הנני מהעיר וורוצלב בפולין, בצעירותי נחשבתי לבחור מושלם בתורה, תפילה וחסידות. כשהייתי מגיע נסיעה לגור, היה ה"אמרי אמת" תופס את שני ידיי ושואל לשלומי - קירוב נדיר מאין כמוהו, כל השבת גם זכיתי לקירובים לא רגילים - עד כדי כך נחשב הייתי. באחד מהימים עלה בלבי החשק ללמוד בישיבה של ממש, ולא כבני גילי בביהח"ס. שאלתי את פי הרבי ה"אמרי אמת" והוא כדרכו השיב במילה אחת - 'אי'. כמוכן שקיבלתי את תשובתו השלילית ושבתי לביתי.

כעבור חצי שנה שוב התעוררה בי התשוקה לישיבה ושוב ביקשתי את רשותו, אך הרבי נענה ואמר - 'כבר עניתי לך שישיבה אינה בשבילך! אבל אני לא הצלחתי להתאפק ונסעתי לאחת מהישיבות החשובות.

רק דרכתי על מפתנה וכבר חשתי שרוח אחרת הייתה בי, התמימות נעלמה ובמקומה הגיעו רוחות אחרות, התרחקתי מאוד ממצבי הרוחני הקודם. ובכל זאת ליום הכיפורים החלטתי לנסוע לרבי, ברגע שנכנסתי כבר הבחנתי שהיחס אינו כבעבר, הרב נתן לי יד קרה ולא התייחס אליי כלל. בין מנחה לנעילה הייתה הפסקה בת מספר דקות ובה נקראתי אל הקודש פנימה, ליד השולחן ישב הרבי ה"אמרי אמת" כשפניו מוסבות אל הקיר, ועל ידו עמד בנו ה"בית ישראל" - ה"אמרי אמת" לא דיבר כלל, אולם בנו אמר לי - 'וולף, וולף, חושב אתה שלא יודעים כלום, ובכן דע לך שיודעים כאן הכל, לפחות תן תקיעת כף שתישאר יהודי!' ואכן נתתי תקיעת כף כדבריו'.

נו, שאל ר' ראובן הנדהם, 'כיצד עברת על תקיעת הכף?' 'רואה אתה שלא השתמדת', השיב היהודי. 'ומדוע לא באת לרבי החדש בירושלים?' הוסיף לשאול. 'הייתי אצלו פעמיים ושאלתי האם הוא זוכר את המקרה', אמר וולף, 'אך הרבי ענה שאינו זוכר כלום'. 'אם כך', אמר ר' ראובן, 'עליי לבקש רשות מהרבי לקבל את תרומתו של יהודי מחלל שבת בפרהסיא'.

כששב לארץ נכנס ר' ראובן לרבי וסח בפניו את כל סיפור המעשה. דפק הרבי על השולחן ואמר - 'סובר אתה שאכן אינני זוכר?! תברר עם מי הוא התחתן, ושלח מיד את הצ'ק בחזרה'. עלה ר' ראובן לבית אבי שהיה מהיחידים בהם היה טלפון, התקשר ללונדון ובירר אצל אחד מנכבדי אנ"ש את אשר אמר הרבי - ואכן סיפר החסיד הלונדוני

"חלום אחד שחלם ר' יעקב יצחק פיק ז"ל היה יוצא מן הכלל. היה זה כשראה בחלומו איך יהודי חשוב מנשואי הפנים שבקהילה בא אליו בחלום, ואמר שאין לו מנוחה מאז פטירתו, שכן הוא הגיע בשעתו ללוס אנג'לס מביתו שבפולין, שם היתה לו בת שהגיעה לפרקה והוא נסע לאמריקה כדי לאסוף כסף להוצאות חתונתה. בינתיים פרצה באירופה השואה הנוראה ולהיכן לחזור לא היה לי. את הכסף שכבר אספתי, החלטתי להקדיש לצורך העברתי וקבורתי בארץ ישראל לאחר מאה ועשרים. והנה עתה אין לי מנוחה בעולם האמת שכן השתמשתי בכסף של הכנסת כלה ללווית המת.

ר' יעקב יצחק קם מחלום זה נסער שכן בהכירו מלפנים את סיפורו של אותו יהודי, הכיר וידע שכל פרטי החלום אמת הם. ועל כן שלח מכתב מהיר למרן הבית ישראל זיע"א בו פירט את כל דברי החלום.

מרטיט לקרוא את דבר התשובה שכתב הבית ישראל במכתבו חזרה:

"הייתי על בית עלמין והיית על קברו וכבר יש מציבה וזה סמוך לקברו של רבי מאיר שפירא ז"ל מלובלין וזכרתי את הענין הזה בהיותי על קברו וזכות הזה יעמוד לו ולנו כי המצוה רבה ודי בזה".

החלום המסעיר והמחריד הזה שר' יעקב יצחק ראהו מספר פעמים, חדל איפה עם קבלת המכתב המרטיט ממרן הבית ישראל".

(וסיפר ר' ישראל ראובן, אחיו הקטן של ר' יעקב יצחק, שכאשר הגיע ר' יעקב יצחק נסיעה בתשכ"ו לקח אותו הרבי לחלקת הקבר של אותו יהודי בהר המנוחות והראה לו מקום קבורתו). [אש תמיד]

(הרה"ח ר' שלמה זלמינא וינברג שליט"א, בית ישראל להבה)

סיפר רבי חיים מאנדל ז"ל, שהיה מקורב גדול לרבי בית ישראל, שהיה פעם אצל הרבי בית ישראל והרבי סיפר סיפור מהשפת אמת, סיפור עם מוסר השכל גדול.

וכן סיפר הרבי: אצל זקני השפת אמת היה משמש בשם זעליג'ל. בהשכמת הבקר היה מכניס אל השפת אמת כוס תה. פעם הגיע חסיד גביר אחד מאוחר בלילה לגער ורצה להיכנס דחוף אל הרבי להזכיר חולה. אמרו לו הגבאים שעכשיו לא שייך ויצטרך להמתין לזמן שיפתח למחרת. חשב הגביר בדעתו שעד שיפתחו למחרת יעבור הרי זמן רב, ועלה בדעתו רעיון. הוא הלך לזעליג'ל ותחב בידו מטבע הגון שיתן לו להכניס הכוס תה בהשכמה במקומו. הסכים אותו זעליג'ל לדבר והגביר הנ"ל בהשכמת הבקר נכנס לרבי ונתן הכוס על ידו. בהזדמנות כבר הזכיר את החולה והרבי בירך אותו ברפוא"ש. שמח הגביר על המצאתו ותיכף ומיד נסע לדרכו ולא הצטרך להמתין. כאשר נכנס זעליג'ל שוב לפני השפת אמת, גער בו

אסור לאדם ללקות ביאוש ודיכאון וחלישות הדעת אם פוקדים אותו מחשבות זרות. צריך הוא להמשיך בתורה ובתפילה, לומר אמן יהא שמייה רבה בכל כחו, והמחשבות אכן תיעלמנה.

האברך העביר את הדברים לאותו הבחור, ותחי נפשו. הוא אכן החל לומר אמן יהא שמייה רבה בכל כוחו, ומחשבותיו הרעות עזבוהו כליל. [שמעתי מהרבי מטאלנא שליט"א].

(הרה"ח ר' שלמה זלמינא וינברג שליט"א, בית ישראל להבה)

בסביבות שנת תשי"ג, נפרד ר' אברהם שלמה ברום ז"ל¹ ממשפחתו בארה"ב ועלה ארצה על מנת להשתקע בה. אמנם בבואו ארצה לא נקלט כהוגן בירושלים והתקשה להתרגל לתנאים החיצוניים ולנסיבות שאיפיינו את המגורים בארץ.

בצר לו נכנס ר' אברהם אל הקודש פנימה אל מרן הבית ישראל שהיה צעיר ממנו בכמה וכמה שנים, אך ר' אברהם עמד לפניו כעבד לפני רבו, וביקש את ברכתו לחזור להתגורר בארה"ב.

"פאר נישט צוריק, אברומ'לה, אונז וועלן וואוינען דא צוזאמען", אמר הבית ישראל לרבי אברהם, ואכן משך חצי יובל שנים הסתופף בצילו של הבית ישראל ונפטר ב"ז שבט תשל"ז, שבועיים לפני הסתלקותו של הבית ישראל לשמי מרום בב' סיון.

את סעודות השבתות הראשונות סעד ר' אברהם על שולחן הקודש של הרבי. בשבת הראשונה כשהוגשה צלחת המרק נמנע ר' אברהם מלשלוח ידו לצלחת המהבילה. "וכי לא כשר אצלי, אברומ'לה?", שאלו הרבי בחביבות. וידום ר' אברהם. כשנשאל שנית השיב בהכנעה כי קיבל על עצמו לפני שנים רבות שלא לטעום בשר. תיכף ומיד הצטווה המשמש להגיש אל השולחן מאכלי פרווה ומיני אף בישלו בביתו של הרבי עבור ר' אברהם מרק וטשולנט פרווה מידי שבת בשבתו, מלבד המרק והטשולנט הקבועים.

באחד מימי הפורים לפני עריכת השולחן התהלך איש האלוקים מרן הבית ישראל בביהמ"ד שבישיבת שפת אמת אנה ואנה ותר אחרי אנשים שזכו ונצטוו לישב בשולחן הטהור. ר' אברהם עמד כהרגלו בין כל הציבור. הרבי רואהו ועוצר אצלו: "אברום, הרי הרי פורים היום, צריכים להיות בשמחה!"

ר' אברהם לוחש בהכנעה: "בגמרא כתוב רבי נטע נטיעה של שמחה בפורים, אני מחכה שהרבי יטע בי שמחה". "ביסט גערעכט", אומר הרבי ומורה לו להיכנס ולישב אצל השולחן". [ליקוטי אש]

(הרה"ח ר' שלמה זלמינא וינברג שליט"א, בית ישראל להבה)

¹ ר' אברהם שלמה ברום הלא הוא החסיד הישיש שנודע בשם הכינוי: ר' אברום אוסטרלנקער, על שם עירו. זכה להסתופף אצל מרן השפת אמת זי"ע. ואח"כ אצל מרן האמרי אמת זי"ע. נדלו וחיוכו החסיד הנודע הנדיק רבי בני ציון אוסטרובער זצ"ל. הרבי הבית ישראל לא זו מחבבו והיה הולך לבקח תמידין כסידור.

שעשה כדבר הזה. ניסה זעליג'ל להצטדק ולהסביר למה עשה מה שעשה, עצר אותו השפת אמת ואמר לו: עדיף שתדע שעשית לא כשורה ולא תעשה כדבר הזה שנית מאשר שתצליח להצטדק בדבר ותמצא איזה תירוצ ואז תשאר "א קאליקער" כל החיים! וזה לימוד חשוב. צריך תמיד להכיר בטעות, לקבל, להפנים ולא לשוב לכיסלה ואז באמת נמחק העוון מאשר לחפש תירוצים ולהצטדק, כי אז נשאר אצלו המום. [מפי חסיד גור הי"ו]

(הרה"ח ר' שלמה זלמניא וינברג שליט"א, בית ישראל להבה)

היו שני יהודים חברים שעברו יחד את ה"לאגער" (מחנות ריכוז) נעבאן ושרדו. אחד נשאר חסידישער י"ד ועלה לארץ. השני עזב את הדת והשתקע בלונדון ושם עשה חיל בעסקים. לדת לא היה לו כל קשר, אבל לחבר הזה החסיד גור שבארץ, היה לו כן קשר. פה ושם התכתבו ביניהם. לאחר כמה שנים החליט לבא לארץ לביקור ופגש את החבר. אמר לו החבר, אתה בא לארץ ולא תיכנס לרעבע שלום נענמען? אמר לו הגביר מלונדון, כיצד אכנס לרעבע איך שאני נראה כמו גוי? אמר לו, אל תדאג. הרעבע לא נבהל מגויים כמוך. כנס לרעבע. הכלל, לחץ ולחץ עד שהסכים לבא רק בתנאי שהחבר יכנס יחד איתו ויצג אותו. טוב, הוא שם עליו כיפה והם עומדים בתור. כמו שהם נכנסים לרעבע בית ישראל ז"ע, הרעבע נותן לו לחיצת יד קצרה כהרגלו ותוך שניה הם מוצאים עצמם בחוץ!

נו, בחוץ כבר יש לו לגביר פתחון פה לחבר שלו החסיד, זה נקרא לקרב יהודי? אבא שלי וסבא שלי היו גערע חסידים, אני עברתי לאגער, ככה הרעבע מקבל אותי? אמרתי לך שלא כדאי לי להיכנס וכו' וכו' טרוניות ותלונות. החבר שומע, כואב לו הלב, והוא עונה בשפה רפה, אני גם לא מבין, לא יודע. אבל אני מאמין שהרעבע יודע מה הוא עושה. החבר נפרד ממנו בכעס. לאחר שבועיים, הוא מתקשר אליו להיפרד, נוסע חזרה ללונדון. אומר לו החסיד, נוסע הביתה בלי 'געזעגענען' (ברכת פרידה) מהרעבע?? החבר מתעצבן, לא היה מספיק לי מה שקרה בשלום נענמען? אני צריך גם כזה 'געזעגענען'? ושוב, החבר החסיד מפציר, בכל זאת גערער חוסיד פין דער היים, לנסוע בלי 'געזעגענען' מהרעבע? וההפצרות נושאות פרי. הגביר נכנס שוב לרבי להיפרד שהוא נוסע ללונדון.

הרבי אומר לו: אני צריך עשרת אלפים פונט! הגביר נדהם, הרי אין לי שום קשר אל הרעבע, אני רחוק מכל היהדות, ולבקש ממני סכום כזה נכבד? אבל, בכל זאת, הוא זוכר ימים מקדם, יודע מה פירוש רעבע מגור, מבין שיש כאן בקשה חשובה ביותר מפורשת של הרעבע שלא ניתן לסרב, בחצי לב הוא

שולף פנקס צ'קים ונותן לרעבע 10 אלפים פאונד טבין ותקילין.

בזה מסתיים הענין, פאר געזינטער הייט והוא בחוץ בדרך ללונדון.

עוברים כמה שנים, העסק שלו מתחיל להיכנס לקשיים, תביעות, מס הכנסה, נושים, מצב קשה. עורכי הדין מייעצים להכריז על פשיטת רגל. הוא חושב מה לעשות, ציבורקענע הייט הוא נזכר בחבר שלו בירושלים וברעבע מגור, מתקשר אליו משם, תראה, סוף כל סוף נתתי תרומה נכבדה לרעבע, אולי תיכנס עבורי לברכה ולעצה. כן ודאי, החסיד נרתם מיד לסייע, הוא חש להיכנס אל הרעבע ולהזכיר את חברו מלונדון.

הרעבע עונה לו: זאג איהם אז סוועט גארנישט זיין. שימשך כרגיל בעסקים! החבר מקבל את הדברים בתמיהה גדולה אבל לאחר לבטים מחליט שאין לו הרבה מה להפסיד מה גם שלפשוט את הרגל זה לא כבוד גדול. ממשיך כרגיל ורואה בסייעתא דשמיא ניסים, העסק מתחיל להתייצב ולאחר מכן מתחיל שוב לשגשג ולפרוח עד שעלה על מה שהיה קודם לכן.

האיש מרגיש הכרת הטוב לרעבע, עכשיו הוא מחליט לבא לירושלים ולהודות לרעבע על העצה והברכה. הוא כבר לא צריך את החבר כמסייע, נכנס לרעבע ומיד מוציא פנקס צ'קים, אני רוצה לתת חמש פעמים ממה שנתתי פעם קודמת הוא אומר בשביעות רצון ובחיוך, הרעבע הציל אותי.

כמו שהוא מניח את פנקס הצ'קים על השולחן, הרעבע מעיף את זה לכיוון הדלת בשאגה, איך דארף דיין געלד??? (האם את כספך אני צריך?), הרעבע ממחר למגירה ושולף משם את הצ'ק שהגביר נתן לפני כמה שנים. גם בצ'ק הזה לא נגעת.

א פסוק געדענקסטע יא? (האם פסוק הנך זוכר עדיין). "תן לי הנפש! ואת הרכוש קח לך!" זא א י"ד! (תהיה יהודי) והיהודי בחוץ.

הרהורי תשובה חזקים דופקים בלבו והחלטה אמיצה ונחושה, איך וועל זיין א י"ד! (אני רוצה להיות יהודי), הוא חוזר לביתו, מכשיר את המטבח, מתקרב לעדת חסידי גור דשם, והופך לאט לאט לחסיד מן המניין, כל ילדיו עכשיו בגור, יראים ושלמים, אברכי משי. [סיפר רבי אלימלך ניימן מניו יורק הי"ו]

(הרה"ח ר' שלמה זלמניא וינברג שליט"א, בית ישראל להבה)

נולדתי בירושלים למשפחה שאינה קשורה לגור. המצב הרוחני והגשמי היה בכי רע, כמעט שלא היה בית שאין בו מת. התנועות החילוניות והציוניות עשו שמות בציבור החרדי, ורבים רבים ירדו מן הדרך רח"ל. אין לתאר ולשער את גודל המהפך הרוחני שחולל ה"בית ישראל" בדור כולו, מהפך שהתבטא בכל המישורים ושינה מיסודם

מהירות?... השיב לו הרבי - אני יכול לומר לך גם שני ענינים שרצית לכתוב ובסוף לא כתבת!

(מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו ששמע מפי אחד מזקני החסידים ואישיות חינוכית דגולה)

היה זה בימי השבע ברכות שלי, הרבי שוחח עם מדריכי בנתיבות החסידות - הרה"ג ר' יעקב ווייל שליט"א, ושאלו היכן מתקיימת היום סעודת השבע ברכות שלי. השיב הרב ווייל, שהיום מתקיימת חתונתו של אחד מחבריי הטובים לישיבה, ובסיומה אופיע גם אני ויערכו לנו שבע ברכות משותף. כהרף עין שאל הרבי כיצד לבוש החתן השני, כשהרב ווייל השיב שהלה לבוש כמנהג הליטאים בכובע וחליפה קצרה, הגיב הרבי - הרי מיילך, לבוש בקפוטה ושטריימל, וברגע שישבו שניהם יחד, תשומת הלב תהיה מופנית לעברו והחתן השני עלול להיפגע! תעשה לו אתה שבע ברכות בביתך, ואני אעזור לך. ואכן הרבי שלח דגים ובשר מביתו והשבע ברכות נערך אצל הרב ווייל. הרי לפניך גאונות בדאגה לזולת ובמסכת בין אדם לחבירו. מי עוד יכל לחשוב תוך שבריר שניה על חשש פגיעה שכזה!?

(הרה"ח ר' אלימלך טירנואר שליט"א מאוצרותיו של בנו הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

בשנת תש"י היה מחסור בארץ במצרכי מזון, הונהג אז משטר 'צנע' וקבלו מזון לפי תלושים. אחד מבני הישיבות בירושלים עמד לנסוע לביתו בטבריה, ונכנס לבית ישראל להיפרד. שאלו הרבי אם יוכל לשלוח עמו חבילה עבור הרבנית הצדקנית מרת פייגא מינטשא ע"ה אשתו של ה'אמרי אמת' בזיו"ש ששהתה אז בטבריה. הבחור השיב כי ישמח לקחת, מילא הבית ישראל קופסא בפירות ובשימורים וביקש מן הבחור שיוריד חבל מעל הארון עבור אריזת החבילה. בעוד הלה הולך להביא כסא טיפס הבית ישראל, הוריד את החבל וקשר בזריזות. לתמיהת הבחור למה הרבי ממחר, הסבירו, רציתי ללמדך עד כמה להזדרז למצוה, חז"ל דרשו 'את אמך' זו אשת אביך.

(הרה"ג ר' משה לודמיר שליט"א, יגדיל תורה)

יום אחד המשגיח של ישיבת טשעבין ר' מרדכי רימר ז"ל החזיר ילדו מהחיידר וראה את הרבי זצ"ל יוצא מסמטא במאה שערים, כך זה היה כמה ימים באותה שעה, ואז ביקש מבנו ר' בנימין שיראה לאיזה דלת נכנס הרבי וכך יבדוק מה הסיפור.

אחרי שהרבי יצא נכנס המשיח ר' מרדכי רימר זצ"ל לדירה קטנה וראה תימני זקן אוכל מנה פלאפל. ואז שאל אותו מה עושה אצלך כל יום הרבי, והזקן ענה "אני אלמן ואין גם רגל ל"ע ומאז שאישתי נפטרה כל יום הוא מביא לאכול ואני אפ' לא יודע מי זה".

מושגים קלוקלים שנראה היה שלא שייך לעוקרם. הרבי פעל בדרכים גלויות אך בעיקר בדרכים עלומות, שלחלקן זכיתי להתוודע.

לא רבים יודעים, אך הרבי היה מהיוזמים והדוחפים להקמת ארגון ה"מתמידים" לבני ירושלים, ארגון שהציל אלפים מהידרדרות. זכורני שהוא עצמו היה מגיע בערבים לבדוק את המתרחש. בסמוך להקמת המתמידים תמך הרבי בהקמת ארגונים דומים בתוך גור. הרבי גם תמך באופן אישי ברבי יצחק וינגרטן שעמד בראש המערכה בנושאי קדושה. פעם אמר לי הרבי - 'אתה תראה שהדור הבא יהיה טוב יותר מהקודם, משום שהתחלתי עמו מתחילה'!

פעמים רבות קרא לי ואמר - ילד זה וזה עבר לפניי, משהו לא נראה לי בו, לך תבדוק. ולעתים הביע את שביעות רצונו באמרו שהוא רואה השראת השכינה על פני הילדים.

רבי דוד קליינהוץ יהודי חשוב שלא נפקד בזש"ק - הבטיח לו הרבי שאם יקבל על עצמו את אשר יצווה עליו, הוא מבטיח לו עולם הבא. וביקש ממנו לפתוח במערכה בכל החזיתות נגד העיתונות החילונית, אבל שאף אחד לא יידע מי שלח אותו. שכן אנשים יתירו לעצמם להמשיך לקרוא באומרם - אינני חסיד גור... בס"ד הוא נחל הצלחות עצומות, וכיום העיתונות החילונית הינה בבחינת בל יראה ובל ימצא בחוגי היהדות החרדית.

את הסיפור הבא שמעתי מפי עד נאמן - הרה"ג ר' שילה רפאל ז"ל נסע עם חבריו להלווייתו של חבר שנפטר בדמי ימיו. באמצע הדרך החוויר לפתע ר' שילה ואיבד את עשתונותיו. לשאלת חבריו, הסביר - פעם עמדתי עם שניים מידידי ובתוכם החבר להלוייתו אנו נוסעים, בחדרו של ה"בית ישראל" ואל החדר נכנס החסיד המפורסם רבי משה בטלן, הרבי פנה אליו ואמר לו 'הנשמות שהיו אצל הבעש"ט ולא הייתה להם אריכות ימים נמצאים כאן'. כרגע נזכרתי שאני האחרון שנותר מאותה שלישיה! כידוע גם ר' שילה נפטר בצעירותו.

כידוע גם את המחיצות בכותל ובמירון הקימו האחים רבי זלמן ורבי אלעזר בריזל על פי הוראתו ותמיכתו הישירה.

אחד מחשובי ראשי הישיבות הליטאיים נזקק לעצה בנושא רפואי מסובך. במשך שעות הוא עמל לכתוב את הקויטעל עד שהגישו לרבי. כהרף עין השיב לו הרבי תשובה קצרה. אמר אותו ראש ישיבה - כיצד זה שהשקעתי זמן כה רב בכתירת הקויטעל והרבי ענה בכזו

וגם הרב יוסף זריצקי בנו של ר' דוד סיפר לי שהרבי שלח אותו להביא לאותו תימני מנה פלאפל וגם הוא לא יודע למי ולמה?

(הרה"ח ר' יצחק ביבלה הי"ו)

בחורף שנת תשמ"ד לפ"ק ביקרתי עם הרה"ח ר' סיני הירש הי"ו, אצל הרה"ג ר' רפאל דוד אויערבאך זצ"ל, מראשי ישיבת "שער השמים" וסיפר לנו עובדא שהוא היה עד לזה: בשנת תשי"א, השנה שבו היתה העלייה של ילדי טהראן, וידוע שהציונים ניסו להעבירם על דתם בכל מה שאפשר, נכנס הגה"צ ר' ישראל גרוסמן זצוק"ל אל הגה"ק מבריסק זצ"ל, והתחיל להרעיש על שמעבירים בני ישראל על דתם, ושאלו כדת מה לעשות, נענה הגה"ק מבריסק ואמר: זהו דבר השייך לאדמו"רים ושילך להתייעץ עימהם.

מיד שם פעמיו אל האדמו"ר ה"בית ישראל" מגור זצוק"ל, כאשר גמר להגיד לו דבריו, אמר הבית ישראל דבר זה לא שייך אלי, ואני הולך לדון בדבר עם האדמו"ר מבעלזא, כאשר נודע הדבר לר' דוד אוירבך סיקרן אותו הדבר מאוד לדעת מה ידברו בעת שיתוועדו הבית ישראל עם רשכבה"ג האדמו"ר מבעלזא, וידברו בעניין ילדי טהראן, לכן ביקש מיידו הרה"ח ר' נחום קורנפלד ז"ל שהיה מבאי הבית ומהמקורבים אצל האדמו"ר מגור, שיודיע לו מתי יתוועדו שני הצדיקים יחדיו.

כאשר שמע ר' רפאל דוד שהבית ישראל עומד לנסוע לקטמון בכדי לבקר את מרן זי"ע, הקדים לנסוע לביתו נאווה קודש של מרן זי"ע והתבא בתוך החדר של מרן זי"ע, והנה ה"בית ישראל" הגיע במפתיע לביתו של מרן זי"ע מבלי להזמין ביקור, ולכן כאשר נכנס אל חדר הקודש לא היה מוכן עבורו כסא, ואמר ה"בית ישראל" לגבאי ר' שלום פויגל ז"ל, בבקשה תביא כסא עבורי, והנה אך יצא ר' שלום מהחדר להביא כסא, ניגש אל מרן זי"ע ואמר: מה יהיה עם ילדי טהראן, הלא מעבירים את בני ישראל על דתם, ככה כפל ושילש הדיבורים כמה פעמים, ומרן זי"ע נשאר יושב כפוף על כסא קדשו סמוך על השולתן ונהם קצת בקול, ולא ענה כלום.

כעבור כמה דקות התחיל מרן זי"ע לומר: עמך ישראל צריכים פרנסה ככה כפל ושילש הדברים, ופתאום קם מרן זי"ע ממקומו ואמר אל ה"בית ישראל" בוא ונגיד ביחד: בני ישראל צריכים כסף בכדי לחנך דורות ולהקים מוסדות התורה וכל כוונתנו הוא לשם שמים, כך אמרו שלוש פעמים,

ואמר מרן זי"ע: אבי מרן מהרי"ד ז"ל אמר: פעם היה ניסיון העושר קשה יותר מניסיון העוני, אבל היום כולי עלמא מודי שניסיון העוני הוא גדול יותר מניסיון העושר. כאשר יצא ה"בית ישראל" מהקודש הבחין בר' רפאל דוד שהתחבא שם, והחוזה לו בידו שלא יספר הדברים, ואכן

עד לאחד פטירתם של מרן מהר"א זי"ע והבית ישראל, לא סיפר הדברים לבני אדם, זולת לאחיו הגאון האדיר ר' שלמה זלמן אוירבך זצוק"ל, אמר לו אחיו ר' שלמה זלמן: עכשיו נראה את הכוח פון די חסידישע רעבעס (כעת נראה את כוחם של האדמו"רים).

וכן היה, שעד אז שררה דחקות גדולה בארץ ישראל, ומאז שנפגשו יחדיו נשתנה הדבר והתחיל להיות שפע בעולם, ומוסדות התורה התחילו להשתקם ולבנות בנינים ומבצרי תורה וחסידות יותר בניקל,

וכל פעם שר' שלמה זלמן זצ"ל היה עובר ליד בנין שבנו עבור מוסד נענה ואמר: ראו כמה גודל כוחם של צדיקים. אירע פעם שהיה בעיר בני ברק יחד עם אחיו ועבר ליד הבנין של ישיבת פונביז שעדיין היה באמצע הבניה, נענה ר' שלמה זלמן ואמר לאחיו ר' דוד: ראה כמה גדול כוחם של האדמו"רים.

(הרה"ח ר' אהרן וינד שליט"א "בעלזא" עקב תשס"ז)

המעשה הראשון התרחש כשבועיים לפני נישואיי. לפני תפילת מנחה נכנסתי לרבי לגיזגענען ולבקשתו פירטתי את הסיפורים שעליי לעשות מחוץ לעיר, בסיום הוספתי - 'ברצוני לבקר את רבי מרדכי שרצקי ולהזמינו לחתונתי'. הרבי הופתע מאוד מכך שהנני מכיר וסטר על לחיי - 'מהיכן מכיר אתה את רבי מרדכי?' - שאל - אך לא המתין לתשובתי אלא אמר - 'שוין, מאוחר, צריך להתפלל מנחה'. וכך יצאתי מחדרו לתפילה. (במאמר המוסגר - רבי שמואל מרדכי שרצקי זצ"ל היה חסיד מופלג ובעל מדריגה שעוד הסתופף בצילו של ה"שפת אמת", כל ימיו היו סבל ומכאובים ולא זכה להותיר זש"ק, אך רק שמחה אפפה את כל ישותו. הרבי החשיבו מאוד ולא הרשה לו לטרוח ולנסוע לירושלים אלא נסע אליו לבני ברק בעצמו. שנים רבות התגורר בפתח תקוה ובערוב ימיו עבר לבית האבות של ויזניץ בבני ברק וזכה להערצתו של בעל ה"אמרי חיים" שכיבדו עד למאוד. עד היום מוזכרת דמותו בהערצה בחסידות ויזניץ. רבות מסופר עליו אך אין כאן המקום להאריך).

מיד לאחר תפילת מנחה ניגש אלי המשב"ק ר' משה לייב לוק וביקש ממני להיכנס אל הרבי. כשנכנסתי, שוב סטר לי הרבי ושאל מניין מכיר אני את רבי מרדכי - השבתי, שבהיותי ילד גרתי בפתח תקוה שם זכיתי לשמש את רבי מרדכי שהיה ערירי, ולעזור לו רבות. 'הנך נוסע ישר לבני ברק?' שאלני הרבי. כשהשבתי בחיוב, הוא הוציא מהארון בקבוק ענק מלא בייין, נטל בקבוק קטן ומזג לתוכו ללא משפך הישר מן הבקבוק הענק. הרבי נתן בידי את הבקבוק הקטן, הוסיף עוגה אותה חתך ועטף בעצמו וציין שברכתה שהכל, וביקש ממני למוסרם לרבי מרדכי.

נסעתי היישר לבית האבות, וכשנכנסתי לחדרו ראיתי יושב באפלולית החדר לאור הנרות הרבים אותם הדליק מדי יום לזכר כל היארצייטן שחלו באותו יום, ומסרתי בידי את המשלוח מהרבי. רבי מרדכי לא התרגש וביקש ממני לשבת בספרו לי כך - 'יודע הנך, שהנני סובל

ביטוי חם או תנועה מלטפת. למעשה הגערות שספגנו ממנו בחינת "תחת גערה במבין", היו חביבות אצלנו יותר מכל תענוגי העולם.

וכמו שאמר לי אחד מחשובי ראשי הישיבות הליטאים - 'המכה שקיבלתי ממנו פעם קנתה אותי הרבה יותר מכוס התה שנתן לי...'

(הרה"ג ר' אלחנן פריד ז"ל, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

אחד מחכמי המוסר שאל למן הבית ישראל זצ"ל שאלה קנטרנית, מדוע בבית גור נוהגים להרבות בניגוני שמחה בתפילות של הימים הנוראים, האם לא ראוי ביומא דדינא להרבות בבכיות ובתחנונים שיעוררו לתשובה? אצלנו בישיבה כשאומרים 'ונתנה תוקף' ישנה התעוררות כזאת עד שהקירות רועדים, ואילו אצלכם כשמגיעים ל'ונתנה תוקף' שרים 'מארש', האם זה קונצרט?

אמר לו הרבי: מצינו ביעקב אבינו שביקש לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה, מדוע? אם כדי שלא יתפרסם הקץ, הרי יכול היה הקב"ה לצוותו שלא יגלה? אלא, פירש המגיד רבי צבי הירש מוואדיסלב ז"ל (אביו של הר"ב מפרשיסחא) בחיבורו עשרה למאה, כי כאשר ביקש יעקב לגלות את הקץ, צפה בדורות הבאים, וראה את צרות הגלות העתידות לבוא קודם ביאת המשיח, ובפרט מלחמת העולם בה נרצחו באכזריות מליוני יהודים, עד כי נעצב אל לבו. ממילא נסתלקה שכינה הימנו, כי אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה.

המשיך הרבי, כשאין שמחה, גם בכיות וזעקות לא יועילו. כמ"ש (איכה) גם כי אזעק ואשוע שתם תפילתי, בלי השראת השכינה התפילות אינן עולות לשמים. אולם, כאשר נאספים יהודים פליטי חרב, אודים מוצלים מאש, אחד מעיר ושנים ממשפחה, פוצחים בניגון 'מארש', ומתעוררים עי"ז לשמחה, כמ"ש 'והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה' (מלכים ב ג), ואין השכינה שורה אלא מתוך שמחה של מצוה (שבת ל ב), או אז יש השראת השכינה. כאשר ישנה השראת השכינה זה כבר משהו אחר, התפילות עולות ומתקבלות בשמים, גם ללא זעקות ויללות, אלא מתוך שמחה.

(אותו ראש ישיבה יצא בהתפעלות, נסע להגר"י אברמסקי וסיפר לו את כל הדברים, ושאלו מה אומר עי"ז? ענהו רבי יחזקאל: מה אעשה שהרבי מגור אכן צודק.)

(הרה"ג ר' משה לודמיר שליט"א, יגדיל תורה)

רמזים רבים שיגר לעברנו בנוגע להסתלקותו, אך אנו לא הבנו או לא רצינו להבין. רק לאחר ההסתלקות תפסנו את ראשינו וקלטנו מה הוא ביקש לומר. בשבת חנוכה תשל"ז לא נקראתי פנימה אפילו פעם אחת והדבר כאב לי מאוד. במוצש"ק לאחר שנכחתי בעת שהדליק את הנרות קרא לי הרבי ואמר - 'יותר משהעגל רוצה לינוק,

ממחלות רבות בגופי, שלש עשרה ניתוחים עברתי על עיניי, עד שזנחתי לחלוטין את כל הרופאים והתרופות. בכל יום הנני נוטל מיינו של הרבי כפית בבוקר וכפית בערב, והיין הזה מספיק לי לבריאות גופי. מעולם לא חסר לי היין. היום בבוקר נטלתי את הכפית האחרונה מהבקבוק הקודם, וידעתי שללא ספק יגיע היום יין נוסף. אני מבקש ממך לספר את העובדה הזו לרבי. ועוד מבקש אני ממך שני דברים נוספים - תספר לרבי שעוד מעט חנוכה, ובחנוכה מדליק הויז'ניצער רבי בחנוכייתו של הרה"ק רבי פנחס מקוריץ (אין לי מושג לשם מה ציין זאת), ותאמר גם לרבי שהנני מבקש את רשותו להגיע לחתונתך בירושלים. אני כמובן חייכתי והשבתי לו שבקשתו קשה עליי - הרי אנו רועדים מאימה ופחד במחיצתו אפילו לפצות את פינו, כל שכן שלא אהיה מסוגל לספר לו סיפורים. אבל הוא ביקש ממני שוב ואני יצאתי בחזרה לירושלים.

למחרת בשעה שלוש וחצי לפנות בבוקר יצאתי כרגיל לבית המדרש שהיה כתמיד מלא וגדוש. בדרך לביהמ"ד ראני הרבי ורמז לי בעיניו שאתקרב אליו. לאחר שנתן לי שלום שאלני מה שלום רבי מרדכי. השבתי שמצבו אינו כל כך טוב, והרבי הגיב בניע ראש. כשראיתי שהרבי עצמו פתח עמי בשיחה, אזרתי עוז ואמרתי שרבי מרדכי ביקש ממני לומר לרבי משהו. 'נו, זאג, זאג', אמר הרבי. החלתי בבקשת הרשות לבוא לחתונתי, והרבי ענה שאשאלו שוב לפני החתונה (לבסוף הוא לא הרשה לו לנסוע לירושלים). לאחר מכן סיפרתי את הסיפור אודות היין. הרבי עצר תוך כדי הליכה, הניף את מקלו והכני בגבי, כשהוא אומר - 'מי שמאמין זה עוזר לו! אתה מאמין? נו, גיי לערנען!'

(הרה"ח ר' אלימלך טירנואר שליט"א, מאוצרותיו של בנוהרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

זכורני באחד מלילות השבת בילדותי, שיחקנו למרגלות בית המדרש הישן (בישיבת שפ"א), ושמענו את אחד החסידים פונה לחבירו בשאלה - 'מדוע הגעת נסיעה השבת, הלא היא סתם פרוסטטע שבת?' באותו רגע הרבי ירד במדרגות, ואמר לחסיד - 'השבת כלל אינה פרוסטט, דו ביסט דער פרוסטטער...'

פעם באחד הקידושים הזכיר הרבי מאמר חז"ל שנזכר בדף היומי הסמוך. באמרו זאת פנה לאחד האברכים ושאלו האם הוא זוכר את המאמר הנזכר, כשהאברך השיב בשלילה. גער בו הרבי - היתכן?! לומדים ולא זוכרים כלום?! אולם כשחילק הרבי לחיים, היחיד ששלח לו הרבי את הגביע שלו היה אותו אברך...

חשוב להדגיש שהמילים החריפות בהם השתמש לעתים, נאמרו תמיד מתוך חכמה ופקחות עצומה לגבי העיתוי והמאורע, וכמעט תמיד לוו באיזון מדהים בדיוקנותו של

לו? כך וכך אין זה טוב'. זאת כשמבחוץ לא ניכר עליו מאומה.

(הרה"ג ר' פישל ערבליך שליט"א, מאוצרותיו של ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

פרידה מהחסידים

דבר יוצא דופן אירע בחנוכה תשל"ז אצל רבינו זצ"ל. דרכו היה בכל ליל חנוכה אחר ה'הדלקה' שעמד עם פניו כלפי הנרות, כשהוא סומך בגבו על מזוזת הדלת, וכך היה אומר ה'שמועס' כשהוא אחוז שרעפי קודש. בשנה זו התחיל לומר ה'שמועס' כדרכו אך באמצע התחיל להסתובב כלפי העם, וכה המשיך ודיבר עם פניו אל החסידים שתמיהו לפשר המאורע. לאחר ההסתלקות היו שביארו שהיה זה מעין פרידה מהחסידים.

עוד דבר פלא הבחינו בחנוכה האחרון לחייו, כי הנה דרכו היה לסיים ה'טיש' בס"ג כשעה לאחר זמן מוצש"ק (כך נהג רק בירושלים, אבל כששהה בחיפה לצורך מנוחה היה מבדיל מיד בזמן של יציאת השבת, זמן הגאונים ולא ר"ת), ורק בחנוכה מיהר וקיצר ה'טיש' כדי שיוכלו להדליק נרות חנוכה, ובשנת תשל"ז לא מיהר אלא סיים עריכת שלחנו כרגיל, כשעה לאחר הזמן, וגם בזה היתה נראית מעין פרידה מהחסידים.

(הגה"ח רבי יעקב מאיר אלטר שליט"א, בנו בכורו של האדמו"ר הרה"ק בעל ה'פני מנחם' מגור זי"ע, מאוצרותיו של הרה"ח ר' משה חיים מרגליות הי"ו)

פטירתו של צדיקים

בשנת תשל"ז חל ראש חודש אדר להיות בשבת קודש. בערב שבת קיבל רבינו את פני החסידים שבאו לירושלים להסתופף בצל קדשו כדרכו בקודש. גם למחרת יצא לתפילת שחרית, אך אחרי תפילת 'שמונה עשרה' לפני קריאת ההלל, הרגיש בחולשה גדולה ונכנס תיכף לחדרו לנוח על משכבו. מקורביו ומשמשי שראו והבחינו בחולשתו שיש בה משום סכנת נפשות הזמינו אמבולנס שיסיע אותו מיד לבית חולים, אך כאשר אמרו לפניו שהאמבולנס מחכה לו בפתח ביתו סירב בכל תוקף לנסוע ולחלל את השבת. ורק במוצאי שבת הסכים לנסוע לבית החולים, ובדרך איבד את הכרתו ולמחרתו החזיר נשמתו הטהורה ליצורה, לדאבון לב כל בית ישראל.

באותה שב"ק זכיתי לשבות בירושלים עיה"ק, ובמוצאי ש"ק חזרתי כהרגלי לב"ב כי לא האמנתי שהרבי יסתלק מעמנו, הייתי בטוח שהוא יקבל פני משיח צדקנו. למחרת בבוקר דברתי עם אמי תליט"א לשמוע את מצבו של הרבי והבנתי ממנה שאין המצב טוב, מיד יצאתי לדרכי ונסעתי לירושלים, אולם כאשר הגעתי לביה"ח 'הדסה' בירושלים שמעתי שאחרתי את המועד והרבי השיב זמן קצר קודם לכן את נשמתו הטהורה ליצורה.

הפרה רוצה להניק, אבל מה תעשה כשלא אהיה כאן? כיצד תוכל להתקיים? רוצה אני להרגילך למציאות הזו! מיד השבתי - 'מה שיהיה יהיה, בינתיים חפץ אני להמשיך ולקבל'. 'אבל לא תצליח להחזיק מעמד' אמר הרבי. 'כן אצליח' עניתי. 'טוב, טוב, תמשיך להכנס'. ואכן מאז נקראתי כל שבת להשתתף בסעודות ולעתים אפילו מספר פעמים.

ביום חמישי האחרון לחייו לפתע נקראתי אליו, והוא מסר לי הדרכות בעניני הנהגת הבית וחינוך הילדים. וסיים באומרו - 'אל תדאג, יהיה טוב, יהיה מאוד טוב'. בליל שבת האחרון עוד השתתפתי בסעודתו, ולאחריה ביקש ממני לקרוא לגיסי לכוס תה למחרת, ואמר לי - אתה אינך צריך לבוא, הכל לפי חשבון'.

(הרה"ח ר' בונם לוי הי"ו, מאוצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

בחודש תשרי שנת תשל"א - שנתו האחרונה של מורי ורבי כ"ק אדמו"ר מבאיאן זצוק"ל - הסתופפתי בצל קדשו בארה"ב. ביום הולדתו - י"ג בתשרי - ערך הרבי שולחן לחיים ובמהלכו אמר - 'טוב להיוולד בחודש תשרי ולהסתלק בחודש אדר, תשרי הוא זמן של דינים ואדר הוא זמן של המתקת הדינים'. באותו זמן חשבנו שכוונתו לאביו שנוולד בתשרי והסתלק באדר, אך באותה שנה עלה רבינו לשמי מרום בה' אדר, והבנו למה רמזו מילותיו. שבתי לארץ ישראל בתחילת חודש חשוון ונכנסתי ל"בית ישראל" לקבל שלום. זכיתי ב"ה לקירבה גדולה אצלו במשך שנים ארוכות, ורבות חקר אצלי אודות מורי ורבי. גם הפעם שאל אותי ה"בית ישראל" שאלות רבות מאוד וברר לפרטי פרטים על הליכותיו ואורחותיו. כשהגעתי לסיפור שולחן הלחיים ביום ההולדת, וסיפרתי את אשר אמר הרבי, הפטיר ה"בית ישראל" תוך כדי דיבור - 'גם אני נולדתי בתשרי'!

כעבור חודשים מועטים כשהסתלק האדמו"ר מבאיאן לשמי מרום נזכרתי בדבריו של ה"בית ישראל" ואחזתני חלחלה. לשמחתי יצא אדר של אותה שנה ושל השנים הבאות, עד שלדאבון לב הסתלק גם הוא בחודש אדר תשל"ז.

בהקשר לאותו עניין - בחול המועד סוכות פגש ה"בית ישראל" את זקני החסיד הישיש רבי משה לייב ערבליך זצ"ל, ואמר לו בזה הלשון - 'משה לייב, הנך מפחד מאדר? אני מאוד מפחד מאדר'. זקני סבר שכוונתו למלחמה העומדת לפרוץ וכדומה. אך הכוונה התבררה בב' אדר. זקני הסתלק שבוע לאחר מכן - ח' אדר תשל"ז. אגב, ביום שישי האחרון לחייו של ה"בית ישראל" נכנסתי אליו ושאלתיו בנוגע לזקני המאושפז בבית החולים והרופאים רוצים לנתחו. ה'בית ישראל' נענה ואמר - 'מה אתה רוצה ממני? אני חולה יותר ממנו! מה אוכל לומר

הגם שלא זכיתי לשהות ליד רבינו זי"ע בשעותיו האחרונות אך שמעתי וקבלתי מאאזצ"ל מה שראו עיניו בשעותיו האחרונים, וכה סיפר:

במוצאי שבת קודש נאות הרבי לנסוע עם האמבולנס לבית חולים בתנאי שלא ינתחו אותו שם, וכאשר ישב כבר באמבולנס פנה לאאזצ"ל וחזר לבקש ממנו "פנחס מנחם, ראה שלא ינתחו אותי". באמצע הדרך איבד ההכרה, כנראה מחמת רוב יסורים. בבית החולים, בתחילה הוציאו הרופאים את החלקים שגרמו לו את היסורים, אחר כך בדקו את מחלתו ומצאו גידול ממאיר בגופו רח"ל, וקבעו שחייבים לנתחו ולהוציאו תיכף ומיד, וכל עיכוב יגרום לקרב מותו ח"ו, ועל ידי הניתוח יתכן שיוכלו להציל את המצב. מששמעו דברים מפורשים אלו שיצאו מפה הרופאים פנו לאאזצ"ל לברר כדת מה לעשות, אך אאזצ"ל השיב להם, שהוא אינו יכול להגיד לנתח שהרי צוה לו להדיא שיראה שלא ינתחוהו.

אחיו האדמו"ר הרה"ק בעל ה'לב שמחה' זי"ע שבת אותה ש"ק בעיר טבריה, וכאשר שמע שרבינו אינו מרגיש בטוב יצא מיד לירושלים לבית החולים. משהגיע לשם שמע את המשמשים שאינם יכולים להחליט מה לעשות, שהרי הרופאים אומרים שאסור לעכב את הניתוח ואילו הרבי הזהירם קשות שלא לנתחו בשום פנים ואופן. שלח ה'לב שמחה' שליח לשאול שאלת חכם להגרי"ש אלישיב שליט"א שפסק שחייבים לנתח אע"פ שהחולה אינו רוצה בכך, כי הוא ספק פיקוח נפש.

כשהתחילו לנתח ראו שאינו יוצא דם מאזמל הניתוח והי הדבר לפלא, עד שהבחינו שיש לו מחלה נדירה מאד בעורקים שאף כאשר ינתחו לא יצליחו לעשות מאומה, לכן הפסיקו לנתח ופרכו ידיהם ביאוש כשאין להם מה לעשות, ואמרו אז הרופאים לאאזצ"ל שאינם מבינים איך לא התפתל רבינו בחודשים האחרונים מרוב יסורים. ובשעות הבוקר ביום ראשון ב' אדר שנת תשל"ג נשבה ארון אלקים.

אאזצ"ל הסביר, שבמיתה דומה נסתלק גם הרה"ק בעל ה'שפת אמת' זי"ע, שחלה במחלה נדירה וממנה נסתלק, וביאר הרה"ק ה'אבני נזר' מסוכטשוב זי"ע, כי אמרו חז"ל (ב"ק צב.) "כל המבקש רחמים על חבירו, והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה" והלא הרבי העתיר והתפלל כל ימיו על רפואת בני ישראל ובודאי נענה תחילה על כל מחלה שהיתה לו, ולכן הוצרך שיחלה בחולי שמעולם לא התפלל עליו ורק זה היה יכול להשפיע עליו להיות חולה. וכן היה אצל רבינו ה"בית ישראל", שנחלה במחלה שמעולם לא התפלל עליה.

(הגה"ח רבי יעקב מאיר אלטר שליט"א, בנו בכורו של האדמו"ר הרה"ק בעל ה'פני מנחם' מגור זי"ע, מאוצרותיו של הרה"ח ר' משה חיים מרגליות הי"ו)

מתוך דברי הקודש שנשא

כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מצאנז זי"ע ועכ"י

בשידור בטלפון מארה"ב אל קהל חסידי צאנז בארה"ק

בסיום הש"ס החודשי ביום ב' אדר תשל"ז

על הסתלקות

קקש"ת האדמו"ר בעל ה"בית ישראל" מגור זצוק"ל

האמת ניתנת להיאמר שיום זה היה לי יום קשה מאד, בהגיע השמועה הלא טובה על האסון המר שקרה עם הסתלקותו הפתאומית של הגה"ק האדמו"ר מגור זכותו יגן עלינו. והנה החתם סופר אמר בהספדו ברבים על רבו הגדול הגה"ק מוה"ר נתן אדלר זי"ע וזלה"ק, ואני בחלומי ראיתי מחומשת ספרים מלובשת שחורים, ושאלתי מדוע שחורים לבושיך, והשיבוני הלא ידעת מנהג עיר מולדתך פרנקפורט ביום תענית ציבור מלבשים ס"ת שחורים, ואיקץ והנה חלום, והנה האמת כן מנהג ק"ק פ"פ, אבל פתרון נודע לנו עתה כי התורה היא מתאבלת על מות הצדיק מו"ר נתן אדלר זצ"ל.

אע"פ שבודאי החת"ס זי"ע לא רצה לספר ברבים גודל מעלתו, אלא שהתכוון לגלות את חשיבות רבו הקדוש בשמי מרומים, ולזה גילה את החזיון בהספדו ברבים.

מרגיש אני מחובתי לומר, כי אתמול בבוקר בשב"ק שקלים השכמתי נרעד ונרעש מאד, וכפי שהכירו זאת עלי אנ"ש. אין באפשרותי לומר הכל. אבל זאת אספר

שראיתי בחזון הלילה כי הייתי בעיה"ק ירושלים בשבת שקלים ר"ח אדר, והמוני המונים בעיר ישבו לארץ ובכו וצעקו ביללות עצומות עד אין שיעור, וגם אני ישבתי

בבכי מר ונהי בין הבוכים שצעקתם עלתה השמימה ברעש גדול, ומתוך כך התעוררתי, ודאי שלא ידעתי על מה הורה דבר זה, אבל היה ברור לי שאסון כבד קורה

שם בעיקר"ת. ואמנם אח"כ במוצש"ק בהגיע הידיעה על מחלתו של האדמו"ר מגור, הרבו כאן מאד בישיבתנו כל הלילה בתפילה ובקשת רחמים לרפואתו השלימה, אבל

בעוה"ר כבר נחתמה הגזירה ונשבה ארון הקודש, וכאשר נודע דבר הסתלקותו, כבר הבנתי פשרן של אותן היללות הנוראות. ומזה נוכל לראות יותר מכל את

גדולתו וחשיבותו בשמים של כ"ק האדמו"ר מגור זצ"ל יותר ממה שחשבו ושהחשיבוהו אחרים, ועכ"ז עדיין אין ביכולתי לומר כל מה שנצור בלבי.

האדמו"ר מגור זצוק"ל היה מנהיג ישראל, והדריך אלפים רבים מישראל בדרך התורה והחסידות,

ידוע כי פעם בעידן רעוא דרעוין כשכבה הנר על שולחנו הטהור, אמר רבנו אור ישראל הבעש"ט הקדוש בלשון קדשו "כבה הנר המערבי" ושוב נודע שבאותה עת

נסתלק בארה"ק הרה"ק מהר"ח נ' עטר בעל אוה"ח זי"ע.

ובדורנו זה נוכל לומר על הסתלקות האדמו"ר מגור ג"כ "כבה הנר המערבי" הוא היה האור הגדול שהאיר והזריח אלפים אלפים יהודים ההולכים בדרכי השי"ת בארה"ק ובגולה לתורה ויראת שמים.

ואפשר להמליץ עליו מאמר המשנה בריש הש"ס מאימתי קורין את שמע בערבין משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן ולכאורה כהנים עצמם מתי קראו ק"ש ועיין במהרש"א ברכות ב ע"ב על התוס' בד"ה משעה ובצל"ח שם ולדברינו י"ל שהמשנה מרמזת לנו קדושת הכהנים שאע"פ שלכאורה אין רואים את הכהן לקרות ק"ש ורק נכנס לאכול בתרומתו אולם בכח קדושתו באכילת התרומה מאיר את העולם ובקדושה זו פועל שבנ"י יוכלו לקרות ק"ש ולקבל עליהם עול מלכות שמים שלימה כך זכינו בדורות הקודמים ליחידי סגולה רופאי הנפשות בקדושה ובטהרה ובעוה"ר האמת היא שבימינו אין אתנו יודע עד מה ואין לנו אפילו אישים כאלה שידעו להעריך כראוי את מהותם של צדיקי אמת כוחם הגדול ועוצם קדושתם.

דכירנא בילדותי כשבקרתי אצל דודתי הרבנית הצדקת אלמנת הגה"ק בעל שפת אמת ואצל בנו הגה"ק האדמו"ר הזקן מגור זי"ע התבוננתי שבעת עריכת השולחן הטהור בליל ש"ק היתה לפניו גמרא ועסק בתורה ללא הרף, ופעם אחת הייתי בקרעניץ אצל האדמו"ר הזקן מגור כשהיה מטייל שם ביער לשם מנוחה, והיו שם מאות חסידים ללוותו, והוא טייל לו כשבדיו גמרא פתוחה לפניו והגה בתוה"ק בשקידה עצומה ללא כל תשומת לב למלווי הרבים, ובעוה"ר היום אין לנו אף מושג מהתמדה כזו ללא שום הפסקה.

למן הגה"ק החידושי הרי"ם היתה חסידות זו מושתתת על תורה, ובניה לומדים מופלגים חסידים ת"ח גדולי ישראל בפולין המפוארת שלפני החורבן, כעת בעוה"ר נגדע האילן רב הפארות.

ובכאבי הרב אין ביכולתי להאריך, באשר זכרנו ימים מקדם בוורשא בימי גדלותה ותפארתה, לעומת המצב הרוחני הירוד כיום, כאשר בעוה"ר גם פרחי החסידים אינם יודעים להעריך את גודל האבדה לכלל ישראל.

עם זאת עלינו לנהוג כנהוג בסיום מסכת או בסיום השס אשר מיד אם הסיום באמירת ההדרן מתחילין תיכף במסכת חדשה ועובדא ידענא מה שהיה אצל רבנו

הקדוש מראפשיץ זי"ע שפעם ביו"ט שני דר"ה כשהחסידים ואנשי מעשה חזרו מאמירת תשליך והיו הולכים בשירה ובזמרה ובריקודי והרה"ק מראפשיץ עמד אצל החלון והביט בהם ולפתע החוויר וציוה לתדהמתם של החסידים להפסיק את השמחה לאחר שהייה קלה קם וקרא אע"פ שהגנרל נפל המלחמה חייבת להמשיך ומיד הורה להמשיך בריקודי המצוה אח"ב נתוודע כי באותה שעה נסתלק לבית עולמו זקה"ק בעל תולדות אברהם מאוליינוב זי"ע.

עצם סיום הש"ס והתחלתו מחרש מלמדנו שעלינו להמשיך בעסק התורה והמצוות ביתר שאת, אמנם כשהאדמו"ר מגור היה עמנו היתה אפשרות בזכותו ובזכות תפילותיו הזכות בעתם ובזמנם להתעלות בקדושה בפחות עמל, אבל כעת עלינו להרבות פעלים להגדיל תורה ולהאדירה, כי התורה קיימת לעולם ועד, ויל"פ מאמר הכתוב (דברים ל) תורה צוה לנו משה אבל גם אחריו מורשה קהלת יעקב גם כשנותר עם ישראל בדרגת יעקב כי קטן יעקב ודל יוכל במצב של קהלת יעקב לעסוק במורשת התורה.

ומזה החי יתן אל לבו להרבות יותר ויותר בלימוד התורה ובהפצת לימוד הש"ס ומצינו בספה"ק לשון הזהב על מס' שבת דף פ"ה וזלה"ק נלאיתי לכתוב יותר וכו' ולא כתבתי אלא מעט לעת הפנוי, אמנם עתה בשנת תקו"ם תרחם ציון כאשר ניטלה הוד תפארת דתה"ק וידידי אוה"נ צמיד לבי החסיד המנוח מוהר"ר אלימלך זצלה"ה זי"ע ועכי"א נסתלק ועלה למרום וארא כי הגלות מתגברת עלינו והתורה מתמעטת בכל יום ויום בעוה"ר קבלתי עלי כל מה שיעלה על רעיוני הן בהקיץ הן בשינה אכתוב על הנייר שיהיה לזכרון לדורי דורות, עכלה"ק,

ומזה עלינו ללמוד שבתקופה זאת לאחר הסתלקות צדיק זה מחובתנו להתעצם ביותר בלימוד ובהרבצת התורה ובזכות זה אולי יחוס הקב"ה על עם עני ואביון באשר רק לה עינינו ואין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים יתן השי"ת שנזכה בחודש אדר זה לשמחת עולם ואור צדיקים ישמח בגאולתנו גאולת עולם בב"א

(כ"ק אדמו"ר הגה"ק מצאנז זי"ע)

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

התודה והברכה לכל המסייעים באסיפת מנחת חסידים
על הרה"ק הבית ישראל מגור זי"ע
ובמיוחד לאלו ששיתפו אותנו מארגז הטוב בשפע רב
הסופר החסידי המהולל הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר שליט"א
הרה"ח בנשי"ק ר' שלמה זלמניא זינגר שליט"א,
מחבר ספר "בית ישראל להבה" ועוד ספרים רבים
הרה"ח ר' משה חיים מרגליות שליט"א
מחבר ספרי "נופי ספרים וסופרים" עזרת מועדים פרקי אבות דג"פ ועוד
זכות בעל החסידות יגן בעדם לחייושע ולהתברך בכל מילי דמיטב

להשתתפות בחוצאות הגליון להגליל שמוחה או לע"נ

ולקבלת הגליון במייל, להערות ולהארות,

GILYON.LIZENSK@GMAIL.COM

להצלת

מאיר יחיאל בן חנה סימא

זכות חפצת תורה וחסידות, יעמוד לו להתברך בכל מילי דמיטב

להצלת

מנחם מענדל בן פרידא גילה

זכות חפצת תורה וחסידות, יעמוד לו להתברך בכל מילי דמיטב